

Styrelsen	2025-04-23
Handling nr	7.4
Handläggare	Camilla Holtet
Daterad	2025-04-03
Reviderad	

Till
Styrelsen för Västtrafik AB

Uppföljning målområde: Enkel, trygg och inkluderande

Skövde dag som ovan

Lars Backström

Camilla Holtet

Trafikförsörjningsprogram 2021-2025

Målområde: Kollektivtrafiken är enkel, trygg och inkluderande

Prioriterade åtgärdsområden:

➤ Trygghet, säkerhet och tillgänglighet

Aktiviteter för att kollektivtrafiken ska upplevas som trygg har fortsatt hög prioritet. I trygghetsbegreppet ingår flera olika aspekter vilket föranleder ett brett men samtidigt fokuserat arbete.

Västtrafiks kommentar: Genom Västtrafiks bidrag till kommunernas brottsförebyggande arbete kommer Västtrafiks trygghetsarbete fortsatt formas och utvecklas under året. Fortsatt utvecklingsarbete inom organisationen krävs för att möjliggöra ökad samverkan med kommunerna i regionen för ökad trygghet i kollektivtrafiken. Genom kommunal samverkan kan Västtrafik möjliggöra för kommunernas trygghetsresurser att verka i sitt uppdrag även på kollektivtrafikens arenor.

➤ Trygghet, säkerhet och tillgänglighet

En fördjupad och systematisk samverkan med aktörerna för att utveckla resenärsmiljön (vid och upplevelsen hållplatser, knutpunkter och terminaler) är önskvärd. Fortsätta arbetet med att förbättra förutsättningarna för personer med funktionsvariationer så att de kan känna trygghet i att hela resan fungerar. Fortsatt genomförande av Strategi för kollektivtrafik på jämlika villkor är angeläget. Sociala konsekvensanalyser som en del av förstudierna inför upphandling behöver fortsätta och utvecklas vidare.

Västtrafiks kommentar: Västtrafik har startat upp arbetet med handlingsplan för en kollektivtrafik på jämlika villkor, parallellt med att den strategiska planen för kollektivtrafik på jämlika villkor revideras. Handlingsplanen kommer innefatta arbete med målsättning att hela resekedjan fungerar för alla resenärsgupper, samverkan och dialog med funktionshinderorganisationer, barn och unga och implementering av framtagna riktlinjer för att ta sig ombord, färdas och ta sig av fordonet samt tillgänglighetsanpassning av hållplatser. Under året kommer Västtrafik att vidareutveckla sitt arbete med sociala analyser i processer, innovations- och utvecklingsprojekt.

➤ Punktlighet och tillförlitlighet

Aktiviteter för att förbättra och utveckla information och kommunikation vid både planerade och oplanerade trafikförändringar/störningar gentemot resenärerna är prioriterade. Trafiken ska vidare fungera för de som har en funktionsnedsättning vad gäller hjälp för att ta sig på och av fordon. Det ska finnas både skyltning och utrop om avgångar och hållplatser.

Västtrafiks kommentar: Störningsinformation är ett prioriterat strategiskt område att ta kliv inom för Västtrafik. Ett samlat program "Framtidens trafikinformationsprogram" pågår som har för avsikt att förbättra information till kund och till trafik. Inom arbetet är det viktigt att nå ut till alla resenärsgupper med information. Det genomförs kundintervjuer och arbete vad gäller kundinsikter med fokus på att förstå olika behov. Västtrafik håller i en samverkansgrupp (aktiv involvering) med

avsikt att fånga olika behov i frågan om tillgänglighet för olika kundgrupper. Vad gäller frågan om att nå ut snabbt till kund med trafik- och störningsinformation genomförs nu ett test tillsammans med en trafikoperatör.

➤ **Priser, biljetter och zonsystem**

En utvärdering av trezonsystemet, tillkomna omlottzoner, biljettsortiment och kommunala tillköp ska genomföras under 2025. Utvärderingen ska belysa vilka konsekvenser prisbilden har fått för olika reslängder i olika geografier samt resenärernas uppfattning om systemet och betalningsviljan. Utredningen ska även inkludera förslag på hur zonssystemet kan utvecklas inom ramen för IKN:s beslutsmandat.

Västtrafiks kommentar: En utvärdering av biljettsortimentet med underliggande zonindelning och prisstruktur kommer att genomföras. I utredningen ingår bland annat att analysera resenärernas upplevelse av biljettsortimentet ur olika perspektiv samt hur olika målgrupper och resebehov prioriteras prismässigt och vilka effekter den prioriteringen får. Utvärderingen förväntas i sin tur leda till förslag på förändringar i sortimentet. Uppdraget att utreda, och sedermera genomföra en zonförändring för Härryda och Bollebygds kommuner som tillkommit, kommer dock att medföra att utvärderingen kommer att slutföras först under 2026.

➤ **Priser, biljetter och zonsystem**

Arbetet med implementering av nytt biljettsystem ska fortsatt prioriteras.

Västtrafiks kommentar: Regionstyrelsen beslutade i februari 2024 om genomförande av en investering i ett nytt viserings- och biljettsystem för Västtrafik. Investeringen är nödvändig eftersom all fastmonterad utrustning för biljettvisering ombord på fordon samt viss utrustning för biljettköp, faller för åldersstreckat inom några år och måste ersättas. Utrustningen är avgörande för Västtrafiks möjlighet att säkra intäkter när nuvarande system inte längre kan användas, men också för att möjliggöra biljettköp på andra sätt än i appen To Go. Arbetet med systemskiftet behöver därför ha mycket hög prioritet för Västtrafik under kommande år. När den nya utrustningen (systemet) är installerad på samtliga fordon planeras kontaktlös betalning med bankkort ombord ("Blippa och res") att införas i alla tre zonerna i Västtrafiks område. Planen för genomförd investering siktar på 2029.

➤ **Priser, biljetter och zonsystem**

De beslutade principerna för tillköp av färdbevis behöver revideras. I samband med det ska även sortimentet för skol- och fritidsresor ses över, dels avseende zongiltighet, dels för att utreda konsekvenserna av en eventuell förlängning av tidsgiltigheten för skolkorten.

Den lösning för kommunal subvention av Västtrafiks färdbevis som beskrivs i regionfullmäktiges budget för 2025 ska utformas så att den kan tillämpas för alla kommuner som är intresserade.

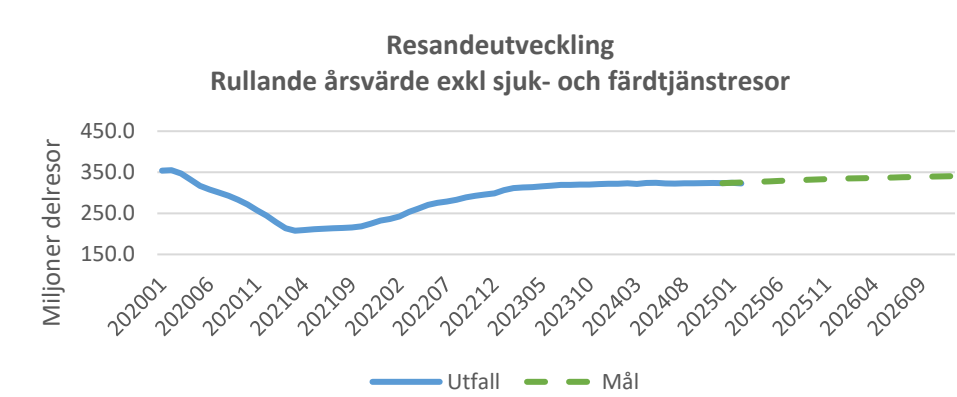
Västtrafiks kommentar: För kommunala tillköp av biljetter finns sedan 2014 ett tillköpssortiment beslutat av dåvarande kollektivtrafiknämnden. Sedan dess har ett nytt seniorerbjudande införts som samtliga kommuner beslutat att nyttja. Det nya erbjudandet medför att principerna för kommunala tillköp behöver revideras och i samband med det kommer hela tillköpssortimentet inklusive biljetter för elevers skol- och fritidsresor att ses över. Ytterligare en tillköpsmöjlighet för kommuner utreds nu av Västtrafik, nämligen en möjlighet för alla kommuner som så önskar att subventionera periodbiljetter för sina invånare, i enlighet med beslut i regionfullmäktige 2018. Ett första införande planeras, efter nödvändig systemutveckling, till 2026.

Utdrag från

Månadskommentar 2025-02

Västtrafik AB

1 Verksamhet

Jämfört med föregående år är resandet 6% lägre februari 2025 som i februari 2024. Att tänkta på är att i februari 2024 var det skottår och den extra dagen utföll på en vardag. Målet för 2025 enligt långtidsprognosen är att nå 334 miljoner resor. Detta motsvarar en resandeökning med 3% jämfört med 2024. På rullande 12 så är resandet på samma nivå som motsvarande period fg år. Resandet för de senaste 3 månaderna är 1% lägre än föregående års period.

Resandet framåt är fortfarande lite svårt att se hur det kommer att utvecklas. Det ökar fortfarande men med en lägre ökningstakt.

Tabellen nedan visar delresor per trafikslag jämfört med samma period

Trafikslag milj delresor	1 mån		3 mån		Från årets början		Rullande årsvärde	
Buss	13,8	-6%	41,5	0%	28,1	0%	169,7	2%
Båt	0,4	5%	1,2	8%	0,8	6%	6,6	7%
Tåg	1,8	-4%	5,3	-1%	3,6	-2%	22,1	2%
Spårvagn	9,9	-6%	30,8	-4%	20,6	-3%	124,3	-3%
Anropsstyrd trafik	0,2	-5%	0,5	-1%	0,3	-2%	1,9	3%
Summa	26,0	-6%	79,3	-1%	53,4	-1%	324,6	0%

2 Ekonomi

Västtrafik redovisar ett resultat före driftsbidrag för ack februari 2025, motsvarande -983 mnkr, vilket är en positiv avvikelse mot budget med +66 mnkr.

Resultaträkning (Belopp i mnkr)	Ack utfall feb, 2025			
	Ack feb	Budget ack feb	Utfall - Budget	Avvik % B25
Biljettintäkter	665	648	18	2,8%
Övriga rörelseintäkter	300	313	-13	-4,1%
Kostnader	-1 948	-2 009	61	-3,0%
Resultat före finansnetto	-983	-1 048	66	-6,3%
Finansiellt netto	0	0	0	
Resultat före driftsbidrag	-983	-1 048	66	
Driftsbidrag	1 037	1 037	0	
Resultat efter Driftsbidrag	54	-11	66	

Biljettintäkterna ack februari är fortsatt något bättre än budgeterad nivå budgeterad nivå, vilket främst kommer från januari. Resandet har under 2024 utvecklats svagare än antagandena i budget, medan snittintäkten utvecklats positivare. Trenderna för 2025 är ännu ej urskiljningsbara, januari var en stark månad medan februari var något svagare.

Kostnadssidan avviker positivt med +61 mnkr. Trafikkostnaderna står för ungefär hälften. Den allmänna kostnadsutvecklingen är fortsatt mer positivt än budgeterade bedömningar vilket påverkar kostnaderna för Västtrafiks trafikavtal (index). I övrigt är det främst periodiseringar som märks under årets första månader.

Prognosen visar på en fortsatt stabilitet i ekonomin för 2025.

//